

Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедри соціальної роботи та
мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Лариса ОЛЕКСІЄНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Розробники силабусу навчальної дисципліни:

Стегній Павло Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Викладач:

Стегній Павло Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Силабус розглянуто на засіданні кафедри загальної педагогіки і права
Протокол № 10 від «23 » червня 2024 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Соціальна психологія
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	6 кредити / 180 год Лекції: 34 Практичні заняття: 34 Самостійна робота студентів: 112
Терміни вивчення дисципліни	2 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Стегній Павло Анатолійович	
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Контактна інформація викладача:	
E-mail	stegniy@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380687654321

Ключові слова: Соціальна психологія, поведінка, взаємодія, групи, особистість, суспільство, вплив, сприйняття, установки, мотивація, емоції, комунікація, лідерство, конфлікти, культура, соціальне пізнання, стереотипи, упередження, атрибуція, соціальний вплив, конформність, поступливість, слухняність, міжособистісні стосунки, атракція, дружба, кохання, просоціальна поведінка, агресія, групова динаміка, групова згуртованість, прийняття рішень, соціальна ідентичність, міжгрупові відносини, дискримінація, соціальні проблеми, ЗМІ, маркетинг, реклама, спостереження, експеримент, опитування, тестування, соціометрія, етика, критичне мислення, соціальна відповідальність, міжкультурна комунікація.

Мета курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними поняттями, принципами та положеннями соціальної психології; сформувати здатність організовувати власну діяльність як складник колективної діяльності; здійснювати психологічний аналіз складних ситуацій взаємодії «особистість – суспільство», «особистість – соціальна група», «особистість – особистість».

Предметом курсу є категоріально-понятійний апарат соціальної психології, соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей, специфіки функціонування великих і малих соціальних груп.

Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей та результатів навчання, визначених в ОПП «Соціальна робота»

Інтегральна компетентність	ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачас
----------------------------	--

	застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні компетентності	СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного)
	СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей
Результати навчання	ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
	ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
	ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів
	ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
	ПРН 24. Знати особливості інклюзивної роботи та вміти застосовувати знання інклюзії на практиці
	ПРН 25. Створювати сприятливі умови для психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадaptaції клієнтів, у тому числі учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони

Зміст курсу:

Тема 1 : Вступ до соціальної психології

Предмет, об'єкт та завдання соціальної психології. Місце соціальної психології в системі наук. Історія розвитку соціальної психології. Основні методи соціально-психологічних досліджень.

Тема 2 : Соціальне пізнання

Сприйняття та оцінка соціальної інформації. Формування вражень про інших людей. Атрибуція причин поведінки. Соціальні стереотипи та упередження

Тема 3 : Соціальна установка

Структура, функції та види соціальних установок. Формування та зміна установок. Вплив установок на поведінку. Когнітивний дисонанс

Тема 4: Соціальний вплив

Конформність, поступливість та слухняність. Вплив меншості та більшості. Методи соціального впливу: переконання, маніпуляція, примус. Фактори, що впливають на слухняність

Тема 5: Міжособистісні стосунки

Атракція, дружба, кохання. Просоціальна поведінка: альтруїзм, допомога, співпраця. Агресія та конфлікти.

Тема 6 : Групова динаміка

Структура та функції груп. Групові процеси: комунікація, прийняття рішень, лідерство. Групова згуртованість та конфлікти

Тема 7 : Соціальна ідентичність

Поняття соціальної ідентичності. Вплив соціальної ідентичності на поведінку. Міжгрупові відносини: стереотипи, упередження, дискримінація

Тема 8 : Соціальна психологія та суспільство

Соціальні проблеми: агресія, конфлікти, дискримінація. Соціальний вплив ЗМІ. Соціальна психологія в маркетингу та рекламі

Тема 9 : Інтерактивний параметр спілкування

Структура інтерактивного аспекту. Типи інтеракції. Конкуренція, домінування, уникнення. Фактори впливу інтерактивного аспекту.

Тема 10. Проблема групи в соціальній психології

Соціальна психологія вивчає, як люди взаємодіють один з одним, і групи є однією з найважливіших форм цієї взаємодії. Проблеми в груповій динаміці

Тема 11. Соціальна установка

Структура соціальної установки. Функції соціальних установок. Зміна соціальних установок

Тема 12 : Особистість в групі: соціальна ідентичність.

Дискримінація, соціальна ексклюзія, міжгрупові конфлікти. Внутрішньогрупова прихильність, міжгрупова диференціація, стереотипізація.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

Політика курсу:

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається відповідною системою в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо).

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу з поєднанням таких форм і методів навчання, як дискусія, публічний виступ, тестування, кейс-завдання тощо.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень щодо аналізу ринку праці та зайнятості населення й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Система оцінювання та розподіл бюджету часу:**Поточний контроль**

Тема / завдання	Форма контролю (звітності) /макс. кількість балів	Бюджет навчального часу			Примітки
		Лекції і	Практичні (семінарські заняття)	Самостійна робота студента	
Тема 1.	ПР-5	5	5	14	
Тема 2.	ПР-5	3	3	14	
Тема 3.	ПР-5	3	3	14	
Тема 4.	ПР-5	5	5	14	
Тема 5.	ПР-5	5	5	14	
Тема 6.	ПР-5	4	4	14	
Тема 7.	ПР-5	4	4	14	
Тема 8.	ПР-5	5	5	14	
Тема 9.	ПР-5				
Тема 10.	ПР-5				
Тема 11.	ПР-5				
Тема 12.	ПР-5				
ІНДЗ - 10					
ПТ- 30					
Всього:	100	34	34	112	

Умовні позначення: ПР – робота на практичних заняттях, ПТ – підсумкове тестування, ІНДЗ –індивідуальні навчально-дослідні завдання.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентності студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів(максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи:**Індивідуальні завдання**

Індивідуальна робота студентів передбачає додаткове самостійне поглиблене вивчення навчального курсу. Даний вид наукової діяльності допоможе студентам більш поглиблено підготуватися до семінарських занять.

Підсумком індивідуальної роботи є написання рефератів на визначену навчальною програмою тематикою з подальшим їх захистом в навчальній аудиторії.

Характерною ознакою реферату є досконале знання автором друкованих праць – монографій, статей, підручників тощо. У більш широкому сучасному розумінні реферату притаманне творче начало - його автор може проявити самостійність у процесі написання.

Основні критерії оцінки змісту реферату та його захисту: глибина знання теоретичного матеріалу в межах вибраної теми; логічна послідовність, аргументованість, конкретність у викладенні питань теми; обсяг використаної літератури та ступінь її критичного аналізу; вміння пов'язувати теоретичні положення з історичними фактами та сучасністю; вміння

робити науково обґрунтовані висновки; самостійність мислення та елементи наукової творчості; науково грамотно написаний текст і охайно оформлені матеріали.

Теми рефератів

1. Предмет соціальної психології (Визначення, ключові аспекти вивчення).
2. Зв'язок соціальної психології з іншими науками (Психологія, соціологія, антропологія, інші дисципліни).
3. Основні методи соціально-психологічних досліджень. (Спостереження, експеримент, опитування, інші методи).
4. Соціальне пізнання (Визначення, етапи, фактори впливу).
5. Формування враження про інших людей (Механізми, ефекти, помилки сприйняття).
6. Соціальні установки та їх структура (Визначення, компоненти, функції).
7. Соціальний вплив (Конформність, поступливість, слухняність, вплив меншості та більшості).
8. Основні форми міжособистісних стосунків (Атракція, дружба, кохання, просоціальна поведінка, агресія).
9. Вплив соціальної ідентичності на поведінку (Визначення, формування, функції, вплив).
10. Застосування соціальної психології на практиці (Вирішення соціальних проблем, вплив ЗМІ, маркетинг).
11. Вплив соціальної ідентичності на сприйняття людиною себе (Очікується пояснення таких явищ, як внутрішньогрупова прихильність, міжгрупово диференціація, стереотипізація)
12. Формування соціальної ідентичності людини (опис факторів, що впливають на формування соціальної ідентичності – соціалізація, міжгрупово взаємодія, соціальні порівняння тощо)

ІНДЗ оцінюється у 10 балів за наступними критеріями:

10 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, в повному обсязі володіє матеріалом та активно відповідає на питання учасників обговорення.

5 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, частково володіє інформацією, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

0 балів – студент виконав ІНДЗ з наведенням неактуальних статистичних та інформаційних даних без презентації, участі у дискусії не бере, відповісти на питання не може.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика академічної доброчесності:

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

4. Рекомендовані джерела**Основні :**

1. Миколук С. Професійне вигорання соціальних працівників в умовах війни. Ввічливість. Humanitas. 2022. № 6. С. 31-36. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022>
2. Соціальна психологія (програмні основи, змістовні модулі, інформаційне забезпечення) : навчальний посібник / В.М. Поліщук . - Суми : Університетська книга 2021,- 217 с.
3. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020.
4. Конфліктологія : конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей / уклад. Н. М. Атаманчук. Полтава : Нац. ун-т імені Юрія Кондратюка, 2021. 106 с.
5. Теоретичні напрями соціальної психології. Підручник. / Слюсаревський М., Хазратова Н.// – Л: Львівська політехніка, - 2020. – 104 с.

Додаткові :

1. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

2. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
3. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020 <https://studentam.net.ua/content/view/3168/97/>
4. Соціальна психологія : навч. посібн. / Воляннюк Н. Ю., Ложкін Г. В ... Ухвалено кафедрою психології і педагогіки (протокол № 5 від 18.11.2020 р.).
5. Соціальна психологія організацій та управління. Підручник. /Власова Є. // Є. Власова. – К:Центр навчальної літератури. – 2019. – 396 с.